

FASIT TIL SPRÅKRIKENE 6. TRINN

Kapittel 1

Oppg. 1: hvile – slumre, kremte – härke, katt – pus, kar – mann, flink – dyktig, sjø – hav. **Oppg. 2:** til – fra, heslig – vakker, morsomt – kjedelig, våken – trøtt, av – på, sur – blid. **Oppg. 4:** a frukt, b fremkomstmidler, c bestikk, d møbler, e instrumenter, f yrker. **Oppg. 6:** a egg, b gitar, c ransel, d moped, e lue, f dag. **Oppg. 7:** a blyant, penn, skrivebok, tegneblokk, viskelær, b dekk, motor, panser, pedal, ratt c se, skrive, spille, svømme, synge d leke, lese, lukte, lyve, løpe. **Oppg. 11:** a lese, se, studere b male c gråte d klatre. **Oppg. 14:** a kjetting b sjiraff c skøyte d skjelett.

Kapittel 2

Oppg. 3: a like, krangle, gi, b å like – liker – likte – har likt, å krangle – krangler – kranglet – har kranglet, c å gi – gir – ga – har gitt. **Oppg. 4:** a Presens, b Preteritum. **Oppg. 5:** a fiske, b spise, c sprute/blåse/skyte/spytte, d tegne. **Oppg. 6:** a pusse, b vandre/gå/spankulere, c fly, d fekte/kjempe/konkurrere. **Oppg. 7:** a vente, gå, fiske, være, stress. **Oppg. 8:** a Slutter på -e og har infinitivmerke, b Slutter på -er, c Slutter på -te eller -et, d Slutter på -t og -et og har hjelpeverb «har» foran seg. **Oppg. 9:** a Omlyd i preteritum og perfektum, ingen ending i preteritum. **Oppg. 10:** å spise – spiser – spiste – har spist (å kjøpe følger samme mønster), å veksle – vekslar – veksla/vekslet – har veksla/vekslet (å vinke følger samme mønster). **Oppg. 11:** å gå – går – gikk – har gått, å nyse – nyser – nøs – har nyst, å skrike – skriker – skrek – har skreket, å gripe – griper – grep – har grepet, å få – får – fikk – har fått, å fryse – fryser – frøs – har frosset. **Oppg. 12:** Sterke verb: å bite, å le, å ligge. Svake verb: å leke, å koke, å oppdage. **Oppg. 13:** Sterke verb: å flyte, å sitte, å hjelpe. Svake verb: å reise, å skremme, å diskutere, å forklare. **Oppg. 14:** a åpnet, kikket, husket, var, b Sterkt verb: var, resten svake. **Oppg. 15:** a kom, tok, sa, fikse, lo, b Sterke: kom, tok, sa, lo. **Nynorsk: Oppg. 10:** å ete – et – åt – har ete, å kjøpe – kjøper – kjøpte – har kjøpt, å veksle – vekslar – veksla – har veksla, å vinke – vinkar – vinka – har vinka. **Oppg. 11:** å gå – går – gjekk – har gått, å nyse – nys – naus – har nose, å skrike – skrik – skreik – har skrike, å gripe – grip – greip – har gripe, å få – får – fekk – har fått, å fryse – frys – fraus – har frose.

Kapittel 3

Oppg. 2: a frakk, krus, klokke, katt, b en frakk – frakken – frakker – frakkene, et krus – kruset – krus – krusene, ei klokke – klokka – klokker – klokkene, en katt – katten – katter – kattene. **Oppg. 3:** a katt – pus, b skip – båt, c kopp – krus, d klokke – ur, e sjørøver – pirat. **Oppg. 5:** a øving, b maling, c vandring. **Oppg. 6:** skriking, løping, slåssing, krangling, kosing. **Oppg. 7:** a drikke, løpe, høre, vente, trene, hente. **Oppg. 8:** a Abstrakte: glede, vennlighet, forelskelse, vennskap. Konkrete: ostekake, gave, kjæreste, bestevenn. **Oppg. 9:** a lås – nøkkel – dør, b tak – skorstein – vindu, c musikk – trompet – kontrabass, d foreldre – kusiner – søsken, e blåklammer – solsikker – tulipaner, f spøkelses – troll – hekser. **Oppg. 10:** a idé – fantasi – tanke, b kjærlighet – hat – likegyldighet, c sinne – frustrasjon – sorg, d mulighet – forsøk – sjanse, e stolthet – stahet – latskap, f læring – trivsel – forståelse. **Oppg. 11:** a stolthet – premie, b uvennskap – fiender, c hygiene – venner, d kreativitet – maling. **Oppg. 12:** a rettferdighet, b sikkerhet, c letthet, d enighet, e evighet, f ensomhet. **Oppg. 13:** storhet, virksomhet, sunnhet, godhet,

skjønnhet. **Oppg. 14:** Konkrete ord, abstrakte ord Sjørøverne slengte fornærmelser etter meg og skjøt til og med mot meg, men verken fornærmelsene eller pistolskuddene traff, og snart var jeg i toppen av taustigen. **Oppg. 15:** – Det hyggeligste med å brette foten er at jeg får så mye besøk, smiler Ina fra sykesengen. – Jeg har også fått blomster fra bestevennen min, Sam. Det hjelper på stemningen. **Oppg. 16:** Planleggingen av ekspedisjonen hadde gått unna på rekordtid. Etter at Mink hadde presentert den mystiske hodeskallen, hadde de tre mennene diskutert heftig hva slags dyr den stammet fra. Professorens hadde foreslått at det kunne være en forfalskning. **Nynorsk: Oppg. 2:** b ein frakk – frakken – frakkar – frakkane, eit krus – kruset – krus – krusa, ei klokke – klokka – klokker – klokkene, ein katt – katten – kattar – kattane.

Kapittel 4

Oppg. 1:

START	MIDT	UTEN
kinobillett	oksekjøtt	komfyr
kirke	smykketjuv	pannekake
kjøleskap	smellkyss	kaffegrut
kjekspakke	vestlandskysten	kongekrone
tjern	skatteboks	

Oppg. 4: a kjøleskap, b kjole, c kjærlighet, d kjæreste, e kjedelig, f kjekspakke. **Oppg. 5:** a kjelke, b kjele, c kjekk, d kjøre, e kjeks, f kjapp. **Oppg. 7:** a kysten, b kirketårn, c tjærn, d kyssing, e kilen, f kikkert. **Oppg. 8:** a kjele – kjøttkake – tjern, b kilde – kylling – kinn, c kjeve – kjøre – kjære, d kilo – kirsebær – kilen, e kjeks – skyss – kikke, f kjevle – kjenne – tjuv. **Oppg. 9:** a kjøre, b kjele, c Kina, d kjøpe, kinoen, e kysset, kjæresten, kinnet, f tjukk, kysten.

Kapittel 5

Oppg. 1:

START	MIDT	UTEN
sjakkspiller	kokesjokolade	seilbåt
sjiraff	lasteskip	sydvest
skjortekrage	spiseskje	skolekorps
skitur	kanskje	
	julenissesjegg	

Oppg. 2: a sky – ski – skje, b sjal – skjert – skjelve, c skygge – skyte – skyve, d skille – skisse – skive, e skjegg – skjære – skjenke, f sjø – sjanse – sju. **Oppg. 6:** a skyer, b skipper, c skytter, d skjerm, e skjert, f skinkestek. **Oppg. 7:** a skjegg, b skive, c skilt, d skjelve, e skjønne. **Oppg. 8:** a skylle, b ski, c sjakk, d skinner, skyene, e skip, sjøen, f gelé, skjelver, skikkelig. **Oppg. 9:** a skylle, b skipper, c sjimpanse, d skip, e skilles, f sjørøver, g skisse, h skjorte, i skjelett, j skjule. **Oppg. 10:** a skipperen, skikkelig, skipet, b sjåføren, skjønne, c ski, skøyter, Sjur.

Kapittel 6

Oppg. 1: a

OPPGAVE	LIKE ORD	NYNORSK – BOKMÅL
a	det	no – nå
	er	ikkje – ikke
	så	alltid – bestandig
	å	morosamt – morsomt
	liten	vere – være
b	er	nokre – noen
	det	gonger – ganger
		sjølvsagt – selvfølgelig
		morosamt – morsomt
c	Rune	kasta – kastet
	seg	sprang – løp
	sykkelen	
	og	
	bort	
	stien	
d	kan	eg – jeg
	få	sjå – se
	lov	
	til	
	å	
	filmen	

Oppg. 2: de – dere, kvifor – hvorfor, grunnngje – begrunne, overtyde – overbevise, kven – hvem. **Oppg. 3:** mye, noe, mulig, gutt, de, rød. **Oppg. 4:** ikkje, berre, ein, eit, eg, meir. **Oppg. 5:** a en katt – katten – katter – kattene, b en kopp – koppen – kopper – koppene, c en lærer – læreren – lærere – lærerene. **Oppg. 6:** a ein dag – dagen – dagar – dagane, b ein fugl – fuglen – fuglar – fuglane, c ein topp – toppen – toppar – toppane. **Oppg. 7:** venleg – venlegare – venlegast, snill – snillare – snillast, flink – flinkare – flinkast, blå – blåare – blåast. **Oppg. 8:** stilig – stiligere – stiligst, barnslig – barnsligere – barnsligst, rød – rødere – rødest, salt – saltere – saltest, stygg – styggere – styggest. **Oppg. 9:** funne – funnet, beinrestar – beinrester, vore – vært, særleg – særilig, farleg – farlig, plantar – planter. **Oppg. 10:** a Kven, b Kor, c Kvifor, d Kva, e Kva, f Korleis. **Oppg. 11:** a Hva, b Hvilken, c Hvordan, d Hvorfor, e Kven, f Hvor. **Oppg. 12:** ein – en, eit – et, regnar – regner, mykje – mye, jamn – jevn, høg – høy, heile – hele, gradar – grader, regnskogane – regnskogene, trivst – trives, plantar – planter, insekt – insekter, til dømes – for eksempel, dei – de, skogane – skogene, yrande – yrende. **Oppg. 13:** a Hun er raskere, men han hopper høyere. – Ho er raskare, men han hoppar høgare, b Hvor mange boller tror du jeg har laget i dag? – Kor mange bollar trur du eg har laga i dag? c Hvorfor har du bare spist de sureste sitronene? – Kvifor har du berre ete dei suraste sitronane? **Oppg. 14:** a Eg likar ikkje tomatsuppe. – Jeg liker ikke tomatsuppe, b Kvar skal de reise i sommarferien? – Hvor skal dere reise i sommerferien? c Kven skal ho gje den finaste gåva til? – Hvem skal hun gi den fineste gaven til? **Oppg. 19:** a beste, b flinkere, c enkelt, vanskeligere, dyktigste. **Oppg. 21:** a hjem, skyndte, tilbake, hvite, spiste, b hvite, d hjem.

Kapittel 7

Oppg. 1: a Hun ønsker seg en sykkel, b De har vært bestevenner siden første klasse, c Han er lei av å gå i trapper, d Det er gammelt, e Det pleier den alltid å gjøre om søndagen, f Nå er den tom. **Oppg. 2:**

PERSON	PERSON	PERSON
meg	du	hun
jeg	dere	de
vi	deg	dem
oss		det
		han
		henne
		den

Oppg. 6: a deg, vi, oss, dere, henne, jeg, dem, han, b Entall: deg, henne, jeg, han. Flertall: vi, oss, dere, dem. **Oppg. 9:** Jeg heter Vibeke. Jeg kan ikke tenke meg et liv uten hunder. Helt fra jeg var liten har jeg hatt hunder. Det har gjort meg mer ansvarlig. For meg er hunder verdens beste dyr. **Oppg. 10:** Når du vil på kino, men ikke vet helt sikkert hvilken film du vil se, kan du gå inn på filmweb.no for å se på anbefalingene. Der finner du kanskje en film som frister deg å se og som du har hørt mye bra om. **Oppg. 11:** Båten ligger fortoyed ved brygga. Den er veldig godt fortoyed. Lasse har prøvd flere ganger å løse fortoyningen. Det har han ikke fått til enda. Når han har vært sikker på at ingen har sett ham, har han bannet. Båten ligger like rolig ved bygga. Den lar seg ikke løsne. **Oppg. 12:** Noen filmer påvirker meg mer enn andre. Når jeg ser en romantisk komedie, synes jeg kanskje den er fin, søt og litt rørende. Når jeg ser en dokumentar om et alvorlig tema, blir jeg kanskje mer revet med og identifiserer meg med dem dokumentaren handler om. Da gråter jeg kanskje en skvett. **Oppg. 13:** Jeg mener at vi må hjelpe andre, som ikke har det like bra som oss. Vi som bor i Norge har det kanskje best av alle i hele verden. Da må vi bry oss om andre, sånn at vi ikke blir egoistiske og kalde mennesker. Mange mennesker flykter fra krig. Jeg har for eksempel en jente i klassen, som kommer fra Afghanistan. Hun har flyktet fra hjemmet sitt, vennene sine og alt hun var glad i. Heldigvis kunne vi i Norge ta imot henne. Nå har hun det mye bedre enn da hun var på flukt, selv om hun savner Afghanistan. Vi må hjelpe flere mennesker sånn at de får det bedre! **Oppg. 14:** Hei, Maria! Hvordan har du det? Jeg har det fint! Jeg og familien min er på ferie i Bergen. Vi er fornøyde alle sammen, selv om det regner. Mamma og pappa skal besøke en gammel venn. Det gleder de seg til. Vennen flyttet til Bergen for mange år siden. Han/hun jobber som lege her. Lillesøster Lillian vil besøke akvariet hver dag. Hun synes det er så gøy å se på fisker og seler. Det gjør ikke meg noe, for jeg liker å studere krokodillene. De er litt skumle, men jeg synes først og fremst at de er fascinerende. Pappa liker dem ikke. Han er redd for alle krypdyr! En gang besvimte han nesten da han så en hoggorm. I morgen skal vi/jeg ta Fløibanen, og etterpå skal jeg gå i butikker med mamma. Vi/jeg pleier alltid å gjøre det når vi/jeg har ferie. Gleder meg til å høre fra deg! Mange klemmer fra Anita. **Oppg. 15:** a Sam spiser ananas, b Kurt og Anne-Lise bor i Stavanger, c Lars skriver vakre dikt, d Hundene bjeffer høyt, e mange liker å sove lenge når de har fri, f naboen som bor i det gule huset øver på celloen sin hver torsdag. **Oppg. 16:** a punktum, b utropstegn, c spørsmålstegn, d spørsmålstegn, e punktum, f utropstegn. **Oppg. 17:** Han åpnet døra til kjelleren. Det luktet skikkelig ekkelt. Først skjønte han ikke hva som luktet. Kunne det være en død rotte? Han skrudde på

lyset. Æsj! Noen hadde glemt å lukke fryseboksen! Alt hadde tint! Det stinket! Hva skulle han servere gjestene til middag nå? **Oppg. 18:** Ina løp så fort hun kunne gjennom skogen. Hvor var det hun skulle? Hvorfor hadde hun det så travelt? Sam så henne fra vinduet. Han fortet seg ut. Han begynte å løpe etter henne. Det går for fort!

Nynorsk: **Oppg. 1:** a Ho ønskjer seg ein sykkel, b Dei har vore venner sidan første klasse, c Han er hei av å gå i trapper, d Det er gammalt, e Det plar han alltid å gjere om sundagen, f No er han tom. **Oppg. 14:** Hei, Maria! Korleis har du det? Eg har det fint! Eg og familien min er på ferie i Bergen. Vi er nøgde alle saman, sjølv om det regnar. Veslesøster Lillian vil besøkje akvariet kvar dag. Ho synest det er så gøy å sjå på fiskar og selar. Det gjer ikkje meg noko, for eg liker å studere krokodillane. Dei er litt skumle, men eg synest først og fremst at dei er fascinerande. Pappa liker dei ikkje. Han er redd for alle krypdyr! Ein gang svima han nesten av då han såg ein hoggorm. I morgon skal vi/eg ta Fløibanen, og etterpå skal vi/eg gå i butikkar med mamma. Vi/Eg bruker alltid å gjere det når vi/eg har ferie. Gler meg til å høyre frå deg! Mange klemmar frå Anita.

Kapittel 8

Oppg. 1: lett, sliten, grønn, nydelig. **Oppg. 2:** Mulige adjektiv: glad, varm, brun, tøff, avslappet, tynn, voksen. **Oppg. 3:** a sterk, varm, sur. b sterk – sterkere – sterkest, varm – varmere – varmest, sur – surere – surest. **Oppg. 4:** a Geparden er det raskeste dyret på landjorda. Geparden er mindre og magrere enn andre store katter. Man kjenner igjen geparden på det lille hodet og den spesielle, sorte randen som går fra øyet ned til munnen. Geparden har små ører og gul pels med mørke flekker. **Oppg. 5:** våt – våtere – våtest, strålende – mer strålende – mest strålende, fantastisk – mer fantastisk – mest fantastisk, grønn – grønnere – grønnest, sensasjonell – mer sensasjonell – mest sensasjonell, varm – varmere – varmest, saftig – saftigere – saftigst, rettferdig – mer rettferdig – mest rettferdig, rask – raskere – raskest. **Oppg. 7:** b Fin: hankjønn og hunkjønn, entall, ubestemt form. Fint: Intetkjønn, entall, ubestemt form. Fine: Alle andre former. **Oppg. 8:** a gul, b gult, c gule, d gule. **Oppg. 9:** a berømt, b berømt, c berømte, d berømte. **Oppg. 10:** a raske, b rask, c raske, d raskt. **Oppg. 11:** Mamma likte verken kakao eller varm mat, men hun likte å lage varme ting til meg. Etter at hun hadde kokt kakaoen og helt den opp i en stor, blåmalt kopp, satte mamma seg i den blomstrete lenestolen på glassverandaen. Mamma forteller: I det samme så vi en stor, gammel folkevognbuss rulle bortover grusveien. Den var blå med oransje gardiner i vinduene. Panseret var dekket av klistremerker, og metallet på de svarte hjulene var rustent. Veien var humpete, skogen var mørk, grener skrapte mot rutene. **Oppg. 12:** endelig, vanlig, bråkete, klissete, søtlig, rødlig, rotete, pinglete. **Oppg. 13:** a hyggelig, b hyggelig, c hyggelige. **Oppg. 14:** a sliten, b døs, c utmattet, d søvnig. **Oppg. 15:** a lystig, b blid, c munter, d lykkelig. **Oppg. 16:** a grei, b snill, c hyggelig, d trivelig. **Oppg. 17:** a vinter, b sommer, c høst, d vår. **Oppg. 18:** a dukke, b bilbane, c lego, d teddybjørn. **Oppg. 19:** a vaffel, b brød, c kjøttkake, d spaghatti. **Oppg. 20:** a kort, b blad, c lam, d måke. **Oppg. 21:** a lei – vei – vel – vil, b gul – gud – god – bod, c vær – var – tar – tak. **Oppg. 22:** a fest – best – besk – bekk – bukk, b rosa – rose – rase – mase – mate, c søte – syte – syre – dyre – dyrk.

Kapittel 9

Oppg. 1: a vårt, førtiåtte, mine, denne, det, en, b Substantiv: ost, brannmann, Adjektiv: kjedelig, dumme, Verb: tulle. **Oppg. 2:** a min, b hennes, c ditt, d deres, e våre, f deres, g sine, h hennes. **Oppg. 3:** a Den hyggelige naboen kommer med kaker. b Huset er nytt. Det ble bygd i fjor. c Det flotte biblioteket har de mest spennende bøkene. d De pene rosene står i vasen. e Den ene rosa er rød. **Oppg. 4:** a Disse filmene har jeg sett mange ganger før. b Denne filmen er helt ny. c Dette spillet er det gøyeste jeg vet! d Har du prøvd disse spillene? **Oppg. 5:** a den, b denne, c denne, den. **Oppg. 6:** a Noen har sovet i senga mi, og spist all maten min! b Hver dag måtte Askepott vaske alle gulvene deres. c Bjørnen møtte en gang reven som kom ruslende med noen fisk han hadde stjålet. d Rødhette hadde med to kaker og noen blomster til bestemor. e Begge jegerne ville fange ulven, men ingen av dem klarte det. f Jeg bor ikke i noe slott, fordi jeg liker meg andre steder. g Finner du eksempler på eiendomsord og pekeord i setningene? Skriv ned! **Oppg. 7:** a annen, b andre, c annet, d andre. **Oppg. 8:** a hver, b hvert, c hver, d hvert. **Oppg. 9:** a noen, b noen, c noe, d noen. **Oppg. 10:** a alle, b alle, c alt, d all. **Oppg. 11:** a adjektiv, b determinativ, c determinativ, d determinativ, e adjektiv, f determinativ. **Oppg. 12:** a En glad sebra hopper. Den glade sebraen hopper. b En gammel dame jogger. Den gamle damen jogger. c De glade menneskene synger. **Oppg. 13:** a Utropsord: æsj, søren, jippi, heia, hurra, bravo, au, b Svarord: ja, jo, nei, c Hilseord: hallo, farvel, hei, d Lydord: krasj, pip, tut, svijs. **Oppg. 15:** Mulige interjeksjoner: a svusj, aha, hjelp, b slurp, knas, mmm, b uah, pip, hjelp. **Oppg. 16:** a uff, b ja, c sørens, d au, e æsj.

Nynorsk: **Oppg 2:** d Rommet dykkar ligg i andre etasje. f I morgon kjem vennene dykkar. **Oppg. 7:** a annan, b andre, c anna, d andre. **Oppg. 8:** a kvar, b kvar, c kvar, d kvart. **Oppg. 9:** a nokre, b nokon, c noko, d noko.

Kapittel 10

Oppg. 1: sovende, and, jorde, strand, kald, fjord. **Oppg. 2:** kald, jorda, fred, runding, ond, glad, hender. **Oppg. 3:** dansende, hoppende, troende, ventende, bedende, vaiende, søkende, leende. **Oppg. 4:** ryddig, gjerde, gjø, yndig, gjest, arvelige, lykkeligere, avgjøre. **Oppg. 5:** sørgelig, søvnig, merkelig/ underlig, riktig, fullstendig, vennlig/ hyggelig, barnslig, fryktelig/ forferdelig. **Oppg. 6:** a gladelig, lykkelig, vennlig, særlig, ergerlig, trolig. **Oppg. 7:** hjerterot, hva, blåhval, hvilke, kronhjort, hjulkapsel. **Oppg. 9:** eplet, veltet, løpet, det, teppet, dyret. **Oppg. 10:** a I fjor fisket vi mye makrell i fjorden. b Vi synes at buksene er altfor vide. c De kaller oss tøffinger når vi er ute i det kalde været. d Jeg hvisket til Una at hun må hviske ut det som står på lappen. e Klokket er snart ti, og da har vi dårlig tid. f Når vi er hjemme, pleier vi å gjemme tøflene til farmor. **Oppg. 11:** a Hvordan begynte det hele? b Hjemme hos familien Jackson var det alltid sang og musikk. c Det var et riktig fint brev. d Kontrakten var riktig nok ikke særlig gunstig. e Etter det ville han gjerne ha Messi på laget. f Så var det Karlsson på taket. **Oppg. 14:** a hval, sval, sjal, sjel, sjef, b gjør, kjær, klør, klar, klag, c jord, mord, mold, meld, melk. **Oppg. 15:** billett, trikk, koffert, ballettdanser, vannkanne, trillebår, sykkel, vaffel, skilpadde. **Oppg. 17:** a kjole, b kjøleskap, c kylling, d kysse, e kikkert, f kirke. **Oppg. 18:** a sjokolade, b sjiraff, c ski, d sky, e skjørt, f skjorte. **Oppg. 19:** a tang, b tunge, c gyngestol, d tegning, g henggekøye, h kattunge. **Oppg. 20:** a sann, sang, seng, seig, feig, b hatt, hate, gate, gale, gule, c kyss, kyst, lyst, list, likt.